

OVER HET "LOKKEN" VAN EENDEN IN VIRGINIA ...

door

J.G.J. Kuiper

Het is bekend, dat de schalkse zetduivel nu en dan graag in het Correspondentieblad rondspookt om op onverwachte ogenblikken zijn schelmenstreken uit te halen. Zo zal de argeloze lezer van mijn verhaal over de passieve verspreiding van *Pisidium*s totaal niet begrepen hebben, wat het "lokken" van eenden in Virginia met het onderwerp te maken heeft. In plaats van lokken moet men "fokken" lezen. De tekst in Kew's boek luidt, vertaald: "Bij de aanlegplaats van het Witte Huis aan de Pamunky rivier in Virginia zegt men, dat het onmogelijk is er eenden te fokken, omdat de zoetwatermossels (*Unio*) bij laag water eendekuikens vangen en deze tot hoog water vasthouden, en misschien mag men wel aannemen, dat het zich vastklemmen van tweekleppigen aan de snavel van allerlei soorten vogels (ik neem aan dat de kuikens doorgaans op deze wijze gevangen worden) bepaald geen zeldzame gebeurtenis is - ik herinner er slechts aan, dat bij mariene bivalven verscheidene gevallen bekend zijn - enz." Op dit laatste wil ik hier nog even terugkomen. In "Limosa" jrg. 31, nr. 1, blz. 69 staat o.m.: "Op de slikken in de Eierlandse Polder op Texel trof ik eind Juli 1957 een Kanoetstrandloper aan, die de dood vond doordat zijn snavel beklemd raakte tussen de schelphelften van een Kokkel (zie fig. 2)". Deze regel werd door R. van Sasse van Ysselt geciteerd in het CB no. 79 (1959), blz. 789. In de prachtige film over de Waddenzee van Jan van der Kam ziet men een volwassen scholekster driftig en deskundig een kokkel te lijf gaan. De kokkel heeft geen schijn van kans. De kleppen zijn opeen geklemd. De scholekster hamert niet een gat in bv. de umbo, maar attackeert aan de ventrale zijde op de raaklijn van de kleppen. De sluitspieren begeven het en het weke lichaam van de kokkel verdwijnt in de scholekster. Hoe komt het dan, dat in andere gevallen blijkbaar de kokkel als winnaar uit de strijd komt? Stellig speelt de grootte zowel van de vogel als van de kokkel een rol. De scholekster is een grote, krachtige vogel. Wanneer echter kleinere vogels als bijvoorbeeld strandlopers, en vooral de jongere dieren, een harde volwassen kokkel, waarvan de schelp niet zo gemakkelijk is stuk te slaan, aanvatten, zouden zij zelf gevaar kunnen lopen. Een open vraag voor mij is, of de boven- en ondersnavel door de kokkel worden vastgeklemd dan wel, dat de kokkel zich aan een van beide vastklemt en zodoende een hinderlijk aanhangsel wordt, dat de vogel verhindert voedsel tot zich te nemen. Kennen onze malacologen aan de kust meer van dergelijke gevallen?